

met een seecker merck, daer by een yegelijk ghe-
noech mach weten, waer, ende tot wat Brouwer
de selve Tonnen behooren, Ende dat ten eynde de
selve Tonnen, soo wanneer sy ledich zijn, henluy-
den t'huys gebrocht souden mogen werden, daer
af sy oock den Breggers gewoonlick waren te con-
tenteren, sulcks sy altoos hadden gedaen, van haer
mocyten ende arbeyts-loon, tot redelickhey, ende
daer mede de Breggers met reden behooren te vre-
den te zijn, Ende dat sulcks niemant en behoorde
de selve Tonnen in stucken te slaen, of te sagen,
ende tot haerluyder eygen profijt t'employeren,
3 *de selve Tonnen nochtans, tegens voorgaende Placaten
ende Verboth, als vooren, den Brouwers afhandich ghe-
maeckt worden, deur dien eenige der selver verbrandt,
ander Vaten daer van ghemaeckt, ende tot Boter-Vaten,
Melek-vaten, ende andere diergelijcke ghebruyckt wer-
den,* oock mede daer van hare Heyningen maec-
kende: Dat oock sommige poogen de boeyemen
vande selve Tonnen omme te keeren, ende alsoo
de mercken vande Brouwers te verduyfteren, oock
die te verkoopen, ofte de selve mercken oock bly-
vende, met ander Bieren te doen vollen by andere
Brouwers, den welcken de selve Tonnen niet toe
en komen, 4 hoewel sy weten dat die henluyden
niet toe behooren, ende met die Bieren niet en zijn
verkocht, ende daeromme de Bieren uyt gedron-
ken zynde, de Tonnen wel weder behoorden tot
den Brouwers te schicken, ofte ten minsten niet te
beletten dat by den Facteur ende Toesenders van
de Brouwers 't selve gedaen mochte werden: Ende
gemerckt 't selve soo langer soo meer daer tegens
gedaen ende ghepleecht wert, overmits de dierte
vande Tonnen, Hout, ende Berninge, mitsgaders
de groote pctulantie ende dertelhey van eenige,
die henluyden laten duncken, dat sy daer mede
niet en mogen verbeuren, hoewel 't selve genoegh
smaeckt dieverye, ende niet alleene en komt tot
grootte enorme, schade ende verlies vande voorz
Brouwers, maer oock vande gheheele Gemeente,
die heur Bieren eensdeels daer nae moeten koopen.
5 *Ende niet jegenstaende wy by onsen Placate vanden
twee en twintichsten Januarij seshien-hondert een-en-
twintich, daer tegen hadden voorhen, sy nochtans bevin-
den de saecke niet genoeghsaem gerecht te zijn, door dien
het afhandich maecken vande voorz Tonnen ofte Vaten
binnen 's Huys is gheschiedende, alwaer de Misdoenders
qualijcken konnen achterhaelt worden, mits de Officieren
ende der selver Dienaers niet vry en staet, om joodanige
oorfaecke te treden inder Luyden Huysen: Dat oock de
boeten inden voorz Placate begrepen, seer kleyn zijn, en-
de dat de Officieren weynich daer van wert toe gevoeght,*
6 Willende daer omme by onse Brieven van Pla-
cate naerder daer inne voorsien. **S O O I S T,**
dat wy de saecke voorz over gemerckt, tot vorde-
ringe des gemeene welvaerts, als noch gheinterdi-
ceert ende verboden hebben, interdiceren ende
verbieden by desen eenen yeghelijcken, van wat
staet, qualiteyt ofte conditie de selve souden mo-
gen wesen, hen voortach te vervorderen de voorz

Brouwers Tonnen aen hen te houden, ende te ge-
bruycken, 't zy tot steygeringe ofte stelligie, die te
brecken, aen stucken te slaen, ofte te sagen, ofte
cenige andere Vaten ofte Kuypen daer van te ma-
ken, ofte de selve te verbernen, ofte oock de boeye-
men vande voorz Vaten omme te keeren ofte te
veranderen, ofte die tot andere Brouwers met Bie-
ren te doen vaten, ofte met eenige andere manie-
ren den Brouwers hare Tonnen afhandich te ma-
ken, op de boete van 7 vier-en-twintich Karolus gul-
dens t'elcke reyse te verbeuren, ende noch arbitra-
lijck ghecorrigeert te worden, de selve boeten t'ap-
pliceren *d'een helft tot behoefte vanden Officier, ende
d'ander helft tot behoefte vanden Aenbreyger.* Verbic-
dende ende interdicerende voorts allen Brouwers,
te besigen, ofte met Bieren te vollen andere Brou-
wers Tonnen, ofte tot dien eynde oock andere
Brouwers Tonnen t'ontfangen, 8 *Oock mede hare
Tonnen of halve Vaten uyt te setten, of te leenen tot
Spoelingh, Wey of Boter-Vaten, noch tot eenich ander mis-
bruyck in desen Placate verboden; Datse oock de Tonnen
en Half-vaten met haer merck gemerckt zijnde, niet en
sullen mogen verkoopen of wech-geven, of schencken, di-
rectelijck noch indirectelijck, in wat manieren het selve
soude mogen wesen, alles op ghelijcke peynen ende
boeten, t'appliceren als vooren.* 9 *Ende op dat de
voorschreve misbruycken te beter souden mogen werden
achterhaelt, hebben wy gelast ende geauthoriseert, lasten
ende autoriseren mits desen allen Officieren vanden
voorschreven Lande, vry ende onbekommert door haer
selven ofte hare Dienaers, hen te mogen verwoegen, ende
te visiteren alsulcke Plaetse daer sy vermoeden hebben
dat Tonnen souden mogen wesen geincorporceert ende af-
handich gemaeckt, mits dat de voorschreve visitatie van
den Officier ofte sijne Dienaers, niet sal mogen gheschie-
den, dan met kennisse ende consent vande Burgemeeste-
ren vande respectieve Steden vanden voorschreven Lande.*
Ende op dat 't inhouden van desen mach werden
achtervolcht ende gheexecuteert, ende niemant
hier van ignorantie en pretendere, Ontbieden
ende beveelen wy allen Officieren, 10 *Justicieren,
ende hare Substituyten of Dienaren, 't selve te doen
naer kommen, op de peynen daer inne begre-
pen.* Ende voorts dat desen onsen Brieve van Pla-
cate ende Verboth, binnen allen Steden ende
Plaetsen daer 't selve noodich wesen sal, by den
Secretarisen aldacr sal werden uytgeroepen ende
gepubliceert, ende Jaerlijcks by publicatie als voo-
ren gerenoveert: Proccederende ende doende pro-
cederen tegens de Overtreders van dien tot exe-
cutie vande voorschreve peynen, sonder eenich
favur, dissimulatie ofte verdrach. Des te doene
met dies daer aen klecft, gheven wy 11 *den selven
Officieren, Justicieren, heure Substituyten ende Dienaren,
volkomen macht, autoriteyt ende sonderlinge
bevel. Gegeven inden Hage, onder onsen Zegele
hier opghedruckt den seventhienden October, in
den Jare seshien-hondert seven-en-dertich. Onder
stont, Ter Ordonnantie vande Staten. Getckent,
C. vander Wolff.*

1. 't Placaet vanden elfden September 1580. begint: WILLEM by der gratie Godts Prince van Oran-
ge, &c. Den eersten Deurwaerder vande Camere vanden Rade hierop verfocht, Saluyt. Alsoo van
wegen den Borgemeesteren ende Regierders vanden Steden binnen den Lande van Hollandt, soo
uyt den name der voorz Steden, als den Brouwers aldacr, ons te kennen is gegeven, dat hoewel de
voorz Brouwers heure Tonnen daer in sy heure Bieren verkoopen, &c.

2. De woorden doen vaten, zijn Anno 1593 ingevoeght.
3. Deſe woorden zijn mede Anno 1593 duſ geſtelt. In den voorgaenden Placate vanden Jare 1580 ſtaet : bernende de ſelve, ende maeckende daer van andere Vaten, als Boter-vaten, Melck-vaten, ende andere diergelijcke.
4. 't Voorſz Placate vanden Jare 1580 vervolcht alhier : maeckende alſoo ende andere diergelijcke manieren de Brouwers heure Tonnen afhandich, hoewel ſy wel weten dat die henhyden niet toe en behooren, &c.
5. Deſe woorden zijn Anno 1622 ingevoecht.
6. Anno 1593 duſ geſtelt. 't Voorgaende ſeyde alhier : Biddende daer omme dat ons gelieve by renunciatie vande voorgaende Brieven van Placate, ofte andere proviſie daer inne verſien. S O O I S T, dat wy de ſaecke voorſz overgemerckt, hebben by adviſe vande Ridderſchap, Edelen ende Steden van Hollandt, repreſenterende den Staten vanden ſelven Lande, mitſgaders die vanden Rade Provinciael van Hollandt, omme daer inne te voorſien tot vorderinge der gemeene welvaert als noch, &c.
7. Anno 1622 op duſ hooge boete geſtelt. De Placaten vande Jaren 1580 en 1593 ſeguen : op de boete van ſes Caroli guldens. Die vande Jaren 1612 en 1621 ſtatueren twaelf guldens tot peyne : t'appliceren een derdendeel t'onſen profijte, t'ander derdendeel vanden Officier die d'executie doen ſal, ende het derde derdendeel ten profijte vanden Aenbrenger.
8. Anno 1637 voor Ampliatie ingevoeght.
9. Anno 1622 bygekomen.
10. De woorden Juſticiaren ende hare Subſtituyten ofte Dienaren, zijn Anno 1612 ingevoeght. De reſt is Anno 1593 duſ geſtelt : 't Placate vanden Jare 1580 ſeyt : Ontbieden ende bevelen wy u deſen onſen Placate ende Verboth te doen uytroepen ende publiceren in alle Steden, Vryheden, Dorpen, ende andere Plaetſen, daer men gewoonlick is publicatie te doen, Procederende, &c.
11. Mede Anno 1612 duſ geſtelt. Het Placate vanden Jare 1580 ſeyt : Geven wy u volkomen macht, autoriteyt ende ſonderlinge bevel. Ontbieden voorts eenen ygelijcken, dat ſy u 't ſelve doende ernſtelick verſtaen ende obedieren : Ende want de voorſz Supplianten van nooden weſen ſal deſen onſen Placate te doen kondigen in diverſche Plaetſen, willen wy dat op de Copye authentijck van dien, geteykent by eenige vande Secretariſſen vanden Hove, oft vande plaetſe aldaer die voorſz publicatie ende bevelen penael gedaen ſullen worden, volkomen geloove geſtelt ſal worden als aen deſen jegenwoordige, ende oock dat de voorſchreve Supplianten de publicatie van dien ſullen moeten doen vernieuwen, tot allen tijde als 't van noode weſen ſal. Gegeven inden Hage onder 't Zegel van Juſtitie hier op ghedruckt in forme van Placate den ſefthienden September vijftiendhondert ende tachtich. Onder ſtondt geſchreven, By ſijne Princelijcke Excellentie. T'er Relatie vanden Preſident ende Raden over Hollandt, Zeelandt ende Vrieſlant. Ende was onderteuyckent, B. Ernſt.

H E T T W E E D E D E E L .

Placate vande Staten van Hollandt.

Placate, Op 't juſten vande Beugel vande Bier-Tonnen. In date den ſeften
Julij 1622.

I.
DE Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, DOEN TE WETEN, Dat Wy van over lange ghemerckt hebben, de groote ongelijckheyt die in deſe Landen is inde Bier-Tonnen, halve, ende minder ghe-deelten, de welke ſtreckende is tot groote verminderinge van des ghemene Landts Impoſten, ende diverſie van Neeringe vande onderlinge Steden : Omme waer inne te voorſien met ordre, Wy onſe Ghecommitteerden gheſonden hebben in alle Plaetſen daer men Brouw-neeringe doet, omme heur op 't verſchil vande voorſchreve ongelijckheyt, wel ende volkomentlijck te informeren, ende aen ons rapport te doen, het weleke by de voorſchreve onſe Gecommitteerde ghedaen weſende, ende ghedient van heuren adviſe, in wat voegen de remedie ſeeckerſte ſoude konnen werden gheappliceert : Ende daer van

uytſchrijvinge ghedaen zynde aende Heeren Edelen ende Steden, ende op alles met rijpe deliberatie gelet weſende, Hebben in onſe Vergaderinge, ghehouden in Mayo voorleden, daer op ghearreteert een vaſte ordre : Ende omme de ſelve ten effecte te brengen, als nu goet ghevonden ende geſtatucert, vinden goet ende ſtatueren mits deſen : Dat alle Tonnen ofte heele Vaten van nieuws te maecten, ghemaect ſullen moeten werden op den beugel van Dordrecht, ſoo in de mate vanden Bodem, als de lenghte : midtſgaders oock de halve Vaten, midts de lenghte van dien, eenen duym verminderende vande tegenwoordige mate, om ſoo beter totte juyſte mate te kommen, alles op peyne, dat de ſelve anders niet ghebrandt-ijckt, nochte gebruyckt en ſullen mogen werden.

II.

Dat elke heele Tonne ten minſten ſal moeten

G g g g 3 ten